

PRZEGLĄD NOWOŚCI WYDAWNICZYCH

Monika Danielska (red.)

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu

Myślenie ekonomiczne w procesie działania (wyd. I)

Autor: Eugeniusz Wojciechowski

Wydawnictwo: Difin

Warszawa 2025

Autor książki – Eugeniusz Wojciechowski – jest ekonomistą związanym z Uniwersytetem Łódzkim, a jego dorobek obejmuje ok. 200 publikacji naukowych, w tym liczne opracowania przygotowane na potrzeby praktyki gospodarczej.

Publikacja podejmuje problematykę struktury działania ekonomicznego oraz mechanizmów regulujących proces podejmowania decyzji. Myślą przewodnią jest stwierdzenie, że współczesne społeczeństwo żyje w „cywilizacji środków” zamiast w „cywilizacji celów”. Jak zauważa autor, coraz częściej dominują pytania „jak” kosztem pytań „dlaczego”, co sprzyja doskonaleniu narzędzi przy mniejszej refleksji nad samymi celami działania.

Książka ma formę ośmiu esejów, które można czytać oddzielnie, lecz razem tworzą spójną całość. Rozważania obejmują m.in. strukturę i funkcje działania, specyfikę myślenia ekonomicznego, problematykę celów i środków, podmiotów, a także zmian ekonomicznych, swoje refleksje wspiera przykładami z praktyki, nadając im przejrzysty i zrozumiały charakter.

Autor zwraca uwagę na znaczenie efektów jako podstawy efektywnościowego rachunku i zasady racjonalnego gospodarowania. Podejmuje też problematykę hierarchii i układu elementów składających się na całość działania, wskazując na różnice w doborze kadr pomiędzy sektorem prywatnym a publicznym. Istotnym wątkiem jest także warstwa myślowa działania, obejmująca zdolność do abstrakcji, analizy i oceny oraz kreatywność, jako warunek poszukiwania nowych rozwiązań. W rozważaniach poświęconych innowacjom autor podkreśla, że uzasadnienie ekonomiczne istnieje jedynie wtedy, gdy tworzeniu wartości dodanej towarzyszy obniżenie kosztów.

W publikacji zawarte zostały także refleksje dotyczące procesów rozwojowych w warunkach wyczerpywania się zasobów oraz nadmiernej eksploatacji środowiska. Autor wskazuje na potrzebę odejścia od traktowania trwałego wzrostu gospodarczego jako nadrzędnej wartości na rzecz umiarkowanej eksploatacji zasobów i równowagi między zyskami a kosztami w perspektywie przyszłych pokoleń.

Rozważania zawarte w książce skupiają się na analizie oraz ocenie działania ekonomicznego w dwóch ujęciach: patrzenia na nie z perspektywy ekonomisty oraz wyodrębniania elementów ekonomicznych z ogólnej aktywności człowieka. Autor podkreśla, że działalność ekonomiczna wymaga określonego sposobu myślenia, łączącego racjonalną kalkulację z wyobraźnią. Książka stanowi wartościowe opracowanie, łączące refleksję teoretyczną z odniesieniami do praktyki.

opracowała: Anna Xymena Majkrzak

Balans między efektywnością a zaangażowaniem organizacyjnym. Zespoły szkolno-przedszkolne w strukturze systemu edukacji (wyd. I)

Autor: Magdalena Chałupczak

Wydawnictwo: CeDeWu

Warszawa 2025

Monografia *Balans między efektywnością a zaangażowaniem organizacyjnym. Zespoły szkolno-przedszkolne w strukturze systemu edukacji* stanowi cenne oraz oryginalne opracowanie, poświęcone problematyce efektywności organizacyjnej i zaangażowaniu organizacyjnemu w instytucjach publicznych, do których należą zespoły szkolno-przedszkolne funkcjonujące w systemie edukacji. Autorka podejmuje niezwykle aktualny i złożony problem badawczy, jakim jest poszukiwanie równowagi między efektywnością działania placówek edukacyjnych a poziomem zaangażowania ich pracowników, z uwzględnieniem specyfiki zespołów szkolno-przedszkolnych.

Na uwagę zasługuje bogaty przegląd literatury przedmiotu i wysoki poziom metodologiczny prowadzonych badań empirycznych. Autorka w sposób konsekwentny i logiczny łączy teorię oraz praktykę w zakresie oceny współzależności pomiędzy dwiema kategoriami – zaangażowaniem i efektywnością organizacyjną w zespołach szkolno-przedszkolnych – osadzając swe rozważenia w obszarze nauk o zarządzaniu i jakości. Prezentowane wyniki badań własnych są rzetelnie opracowane, a ich interpretacja – pogłębiona i osadzona w kontekście współczesnych teorii zarządzania. Monografia stanowi opracowanie wartościowe, o wysokich walorach teoretyczno-poznawczych, metodycznych, a także aplikacyjnych. W warstwie teoretyczno-poznawczej w sposób uporządkowany oraz konsekwentny systematyzuje wiedzę dotyczącą pojęć związanych z efektywnością i zaangażowaniem organizacyjnym, a także prezentuje kryteria ich identyfikacji i oceny. W warstwie metodycznej szczególne znaczenie ma opracowanie autorskiego narzędzia badawczego, umożliwiającego identyfikację, analizę i ocenę zależności pomiędzy poziomem efektywności organizacyjnej a zaangażowaniem organizacyjnym w zespołach szkolno-przedszkolnych. Autorka formułuje również rekomendacje w zakresie dalszych kierunków badań.

Książka *Balans między efektywnością a zaangażowaniem organizacyjnym. Zespoły szkolno-przedszkolne w strukturze systemu edukacji* to opracowanie o wysokiej wartości naukowej i poznawczej w zakresie znaczenia efektywności oraz zaangażowania organizacyjnego w funkcjonowaniu zespołów szkolno-przedszkolnych w systemie edukacji. Wnosi istotny wkład w rozwój nauk o zarządzaniu i jakości i może stanowić inspirację dla wszystkich osób zainteresowanych współczesnym funkcjonowaniem instytucji oświatowych – zarówno badaczy, jak też praktyków zarządzania edukacją, dyrektorów, liderów zespołów nauczycielskich oraz organów prowadzących szkoły i przedszkola.

opracowała: Ewa Kozień

Złović frajera. Ekonomia manipulacji i oszustwa (wyd. I)

Autorzy: George A. Akerlof, Robert J. Shiller

Wydawnictwo: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne

Warszawa 2023

G.A. Akerlof i R.J. Shiller to dwaj amerykańscy ekonomiści, uhonorowani Nagrodą Nobla w dziedzinie ekonomii. W swoich książkach analizują mechanizmy rynków finansowych, badają wpływ psychologii na decyzje ekonomiczne, zwłaszcza w kontekście oszustw i manipulacji rynkowych. Ich wspólna książka, *Złović frajera. Ekonomia manipulacji i oszustwa*, jest cennym zbiorem informacji służących zrozumieniu współczesnej gospodarki i mechanizmów nią rządzących.

Autorzy uważają, że wolnorynkowa konkurencja sprawia, iż producenci starają się za wszelką cenę sprzedać nam swoje produkty oraz usługi, nawet jeżeli ich nie potrzebujemy. Pogoń za zyskiem powoduje, że wytwarza się coraz więcej produktów i usług, ulegając manipulacji ze strony podmiotów kształtujących podaż. Wolny rynek wmawia nam potrzeby, a my pozwalamy na to i im ulegamy.

Publikacja *Złović frajera...* podzielona jest na wprowadzenie, 11 rozdziałów oraz zakończenie, które zostały ujęte w trzech częściach.

Część I, *Niezapłacone rachunki i krach finansowy*, dotyczy pojęcia „phishing”, rozumianego nie tylko jako przechwycenie lub wyłudzenie informacji w Internecie, lecz także nakłanianie ludzi do podejmowania decyzji niezgodnych z ich własnym interesem. Autorzy piszą, że zachowanie takie jest korzystne dla manipulanty. Ponadto tłumaczą rolę zjawiska phishingu w wywołaniu kryzysu w 2008 roku.

Część II, *Różne oblicza phishingu*, pokazuje, jak ekonomiści, marketerzy, politycy i sprzedawcy na różnych rynkach oraz w rozmaitych dziedzinach łowią naszą uwagę, wpływając na podejmowane decyzje. Autorzy uważają, że istnieje zasadnicza różnica pomiędzy rzeczywistymi potrzebami ludzi a gustami kształtowanymi przez reklamę i manipulację. Manipulacja i oszustwo wspierane metodami marketingu oraz reklamy wykorzystują ludzką słabość, łatwowierność i niepełną wiedzę.

Część III – *Zakończenie i posłowie* – obejmuje przykłady phishingu, czyli manipulacji i oszustw rynkowych w różnych dziedzinach życia. Autorzy skupiają się na opisie, jak działa współczesna gospodarka i jak się nie dać oszukać.

Książka *Złović frajera...* pozwala spojrzeć na świat finansów z nieco odmiennej perspektywy. Stara się odpowiedzieć na pytania, jak pogodzić ideę wolnego rynku z interesem społecznym, a tym samym stanowi cenne źródło wiedzy o mechanizmach rządzących współczesną gospodarką i zagrożeniach, jakie niesie ze sobą wszechobecne na rynkach finansowych zjawisko manipulacji i oszustw rynkowych. „Wolny rynek wymyśla wciąż nowe pokusy, a życie staje się przysłowiową jazdą od sklepu do sklepu”.

Publikację powinien przeczytać każdy, kto nie chce wpadać w zastawiane przez wolny rynek pułapki i nie chce być „złowiony na wędkę”.

opracowała: Alicja Bonarska-Treit

Społeczna Gospodarka Rynkowa – w poszukiwaniu zrównoważonego ładu (wyd. I)

Redakcja naukowa: Elżbieta Mączyńska, Piotr Pysz, Maria Urbaniec

Wydawnictwo: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne

Warszawa 2025

Prezentowana publikacja stanowi kontynuację serii wydawniczej obejmującej problematykę Społecznej Gospodarki Rynkowej. Społeczna Gospodarka Rynkowa to wzorzec ładu społeczno-gospodarczego. Posiada ona szczególne znaczenie dla długofalowego rozwoju gospodarczego, wskazując możliwości przezwyciężenia nasilających się kryzysów, ograniczeń rozwojowych czy też konfliktów jako skutków niezrównoważonego wzrostu gospodarczego. Koncepcja Społecznej Gospodarki Rynkowej coraz częściej uważana jest za potencjalny fundament stabilności społeczno-gospodarczej. Ranga problematyki, zasad i metod Społecznej Gospodarki Rynkowej to główny czynnik wpływający na wysoką wartość prezentowanego opracowania. Do innych czynników o podobnym wpływie należą:

- próba wskazania, że Społeczna Gospodarka Rynkowa może stać się systemem łączącym efektywność gospodarowania z dbałością o środowisko naturalne;
- interdyscyplinarny charakter prowadzonych rozważań i analiz – autorami poszczególnych rozdziałów są doświadczeni ekonomiści, politolodzy oraz filozofowie;
- połączenie refleksji teoretycznych z analizami empirycznymi;
- syntetyczne ujęcie związków pomiędzy koncepcją Społecznej Gospodarki Rynkowej a współczesnymi wyzwaniami gospodarczymi i społecznymi.

Głównym celem publikacji jest kompleksowe omówienie znaczenia historycznych, instytucjonalnych i gospodarczych determinant rozwoju koncepcji Społecznej Gospodarki Rynkowej. Powyższy cel realizowany jest konsekwentnie w czterech częściach opracowania, które obejmują wyspecyfikowaną niżej problematykę.

Część I: *Myśl ekonomiczna a Społeczna Gospodarka Rynkowa – tradycje, krytyka i współczesne wyzwania* ujmuje genezę i współczesne znaczenie ordoliberalizmu, prezentując wieloaspektowe ujęcie relacji pomiędzy rynkiem, państwem a dobrem wspólnym. W szczególności pierwsza część publikacji obejmuje następujące problemy:

- Społeczna Gospodarka Rynkowa – aspekty instytucjonalne;
- ordoliberalizm a rozwój społeczno-gospodarczy – trzy momenty historyczne: Niemcy, Polska, Ukraina;
- instytucjonalizm a ordoliberalizm – analiza porównawcza;
- ekonomia wczoraj i dziś, czyli o trzech takich, co dali nadzieję: Adam Krzyżanowski, Edward Taylor, Edward Lipiński;
- interesy i interesariusze w procesie integracji w ramach Unii Europejskiej.

Część II: *Zrównoważony rozwój jako fundament ewolucji Społecznej Gospodarki Rynkowej* porusza kwestie ekologizacji, zielonej transformacji oraz finansowych i społecznych uwarunkowań wdrażania idei zrównoważonego rozwoju w gospodarce. W szczególności omawiana część pracy obejmuje następujące kwestie:

- ekologizacja w poszukiwaniu inwestycyjnych czynników nowego ładu społeczno-gospodarczego;
- znaczenie zielonego keynesizmu w procesie transformacji gospodarek w kierunku modelu zrównoważonego;

- bezpieczeństwo surowcowe Unii Europejskiej – wyzwania i strategie w zakresie surowców krytycznych;
- finansowanie transformacji klimatycznej Unii Europejskiej – dotychczasowe doświadczenia i wyzwania;
- zielone obligacje jako instrument odbudowy gospodarczej Ukrainy;
- rola krytycznego myślenia w realizacji zrównoważonego rozwoju.

Część III: *Społeczna Gospodarka Rynkowa wobec wyzwań makroekonomicznych i globalnych* dotyczy problematyki współczesnych procesów wpływających na rozwój przedsiębiorstw i rynków. Do powyższych zagadnień zaliczono:

- megatrendy jako wyzwanie dla usługodawców;
- zmiany zachowań podmiotów sektora fonograficznego wobec wyzwań społeczno-gospodarczych;
- zastosowanie podejścia foresight w strategii rozwoju kapitału ludzkiego w warunkach niepewności;
- pomiar kapitału intelektualnego w przedsiębiorstwach z Indeksu WIG-Ukraine na przykładzie metod grup opartych na wskaźniku ROA oraz kapitalizacji rynkowej.

Część IV: *Społeczna Gospodarka Rynkowa w kontekście wojny w Ukrainie – odbudowa, integracja, solidarność* to omówienie wielowymiarowych skutków wojny oraz perspektyw odbudowy i integracji społeczno-gospodarczej Ukrainy. Głównymi kwestiami omawianymi w tej części opracowania są:

- rola międzynarodowej współpracy gospodarczej w odbudowie Ukrainy ze zniszczeń wojennych;
- wpływ wojny w Ukrainie na globalny transport morski.

Reasumując, należy zatem stwierdzić, że Społeczna Gospodarka Rynkowa jako model może wspomóc rozwiązywanie wielu problemów w warunkach narastających niepewności gospodarczych, społecznych i politycznych. Adresatami prezentowanej monografii są zatem zarówno środowiska naukowe, jak również decydenci polityczni oraz praktycy życia gospodarczego. Przeprowadzone rozważania i analizy empiryczne stanowią inspirację dla dalszych badań naukowych oraz wdrożeń proponowanych rozwiązań w praktyce gospodarczej.

opracowała: Helena Zielińska